

Voor een gezonde mond

ivoren kruis

April 2010

6

Feestelijk jubileumcongres

Schrijf 8 oktober 2010 alvast in uw agenda! Die dag vindt een aantrekkelijk lustrumcongres plaats in de Schouwburg te Leiden. Een prachtige locatie in een universitaire stad. Het publiek krijgt een dynamisch programma voorgeschoteld.

Het Ivoren Kruis is er trots op u een aantal internationale sprekers bekend te

maken. Zo zal de Zweedse Svante Twetman spreken over het gebruik van geconcentreerde fluoridevloeistoffen, -gels en -lakken en ingaan op het gebruik van chloorhexidine voor cariëspreventie. Ook komen sealants in zijn betoog aan de orde. De goed gebekte Engelse spreker Martin Addy zal in zijn inleiding vooral ingaan op spoelen, abrasiviteit van tandpasta's en de toepassing van triclosan in tandpasta.

Ook zal hij de relatie leggen tussen abrasie, erosie en tandgevoeligheid. Een andere getalenteerde spreker is

dr. Lisette van Gemert-Pijnen, universitair hoofddocent aan de Universiteit Twente. Zij informeert u over e-health. De ontwikkelingen gaan razendsnel. Welke technieken staan ter beschikking om gezondheid van patiënten te bevorderen? Het publiek zal vandaag letterlijk in aanraking komen met e-health methoden.

Midas Dekkers

Een bekende Nederlander zal de dagvoorzitter zijn tijdens het congres. Om het wetenschappelijk congres luchtig af te sluiten houdt Midas Dekkers een boeiend en vooral humoristisch betoog. Deze Nederlandse bioloog en schrijver van fictie en non-fictie voor kinderen en volwassenen staat bekend om zijn scherpe observaties. Biologisch-wetenschappelijke thema's weet hij met gevoel voor humor uit de doeken te doen. Nadat Midas heeft gesproken zal de tentoonstelling 'Say Cheese' in museum Boerhaave worden geopend. U leest hier meer over in deze nieuwsbrief.

Gratis toegang

Het aantal toegangskaarten is beperkt, dus meld u snel aan. Dat kan per e-mail via info@ivorenkruis.nl of schriftelijk: Ivoren Kruis, Postbus 620, 2700 AP Zoetermeer. Na de zomer kunt u de officiële uitnodiging voor het congres verwachten. Houd voor het laatste nieuws ook www.ivorenkruis.nl in de gaten. Kijk bij vereniging en klik op ALV of congres. U bent van harte welkom!

Leidsche Schouwburg

ALV donderdag 18 november

In tegenstelling tot afgelopen jaren wordt de Algemene Ledenvergadering in het jubileumjaar gesplitst van het wetenschappelijke congres. Het feestelijk congres is een volledig dagprogramma en biedt geen ruimte voor de ALV. Daarom vindt de ALV separaat plaats op donderdag 18 november 2010 in het maatschappijhuis van de NMT in Nieuwegein. De voortgang en ontwikkelingen van de vereniging die dit jaar 100 jaar bestaat, staan onder andere op het programma. De aanvangstijd is 20:00 uur. ALV deelnemers krijgen de vergaderstukken tijdig toegestuurd.

Ivoren Kruis 100 jaar!

Het Ivoren Kruis bestaat 100 jaar! Op 10 maart 1910 werd het Ivoren Kruis opgericht door Rotterdamse tandartsen. Het doel was simpel: zorgen dat de (haven)arbeiders geen kiespijn hebben, dan kunnen ze beter hun werk doen. Nu, honderd jaar later, richt de vereniging zich nog steeds op preventie. Voorkomen is immers beter dan genezen. De vereniging heeft veel vooruitgang geboekt in de mondgezondheid, waaronder de succesvolle invoering van fluoridetandpasta. Mede door de invoering van fluoride-tandpasta is de mondgezondheid enorm verbeterd.

Tentoonstelling Say Cheese! *De kracht van de mond*

De mond is dé plek waar onze gevoelens samenkomen: blijdschap, lust, intimiteit, angst, pijn, gulzigheid, vraatzucht, schaamte, afkeer, ijdelheid en trots. Dat is de kracht van de mond.

Al die gevoelens zijn een prachtig uitgangspunt voor een publiekstentoonstelling over de emotionele, technische en sociale aspecten van de zorg voor de mond. Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Ivoren Kruis organiseert Museum Boerhaave een tentoonstelling waar aan al die aspecten aandacht wordt gegeven. Museum Boerhaave in Leiden is het Rijksmuseum voor de Geschiedenis van de Natuurwetenschappen en van de Geneeskunde.

Bezoekers van de tentoonstelling krijgen een verrassend beeld van de ontwikkeling van de zorg voor een goede mondgezondheid. Wat is het nut van fluoride in tandpasta? Hoe maakt de tandarts zonder dat de patiënt moet happen een digitale scan en wordt daar, klaar terwijl u wacht, een kroon van gemaakt? Waarmee poetste Napoleon zijn tanden? Hoe geef je de perfecte kus? Kun je je lachlijn verbeter-

ren? Hoe komen kinderen in Nepal aan een gezond gebit? Via tal van verrassende invalshoeken wordt duidelijk gemaakt hoe de tandarts en de mondhygiënist bijdragen aan de mondgezondheid. En natuurlijk zal de bezoeker zich na het bezoek aan Museum Boerhaave meer dan ooit realiseren dat het eigen preventiegedrag aan de basis staat van een gezonde mond.

Aan de tentoonstelling wordt meegewerkt door verschillende dentale organisaties en bedrijven. Voor scholen is er een koppeling met het project Hou je mond gezond! Say Cheese! begint op 9 oktober en loopt door tot en met 3 april 2011.

Ivoren Kruis voert overleg over nieuwe strategie voor collectieve preventie

Uit epidemiologisch onderzoek is bekend dat er rond 1985 een einde kwam aan het indrukwekkende succes van het terugdringen van cariës onder jeugdigen. Collectieve preventie en de introductie van fluoridetandpasta bleek in die jaren een zeer effectief middel om de mondgezondheid onder grote groepen aanzienlijk te verbeteren. Echter voor een omvangrijke risicogroep zouden in die tijd onevenredig meer inspanningen nodig zijn geweest om de mondgezondheid nog verder te verbeteren. Een dergelijke inspanning is door de rijks- en gemeentelijke overheid niet gerealiseerd. En daarin voorziet ook de nieuwe Wet Publieke Gezondheid niet. Het is dus de hoogste tijd voor een nieuwe preventiestrategie.

Laat ze weer lachen!

Altijd al iets voor kansarmen in bijvoorbeeld Nepal of Malawi willen doen? Zelf een reis maken naar een project, uw kennis inzetten of instrumenten uit uw praktijk schenken? Als u wilt bijdragen aan de verbetering van mondgezondheid in ontwikkelingslanden, dan helpt DHIN u graag op weg met kennis en informatie. Begin bij DHIN: www.dhin.nl.

Als eerste stap in de richting van die nieuwe strategie voert het Ivoren Kruis overleg met zijn wetenschappelijke Adviescollege, ACTA, TNO, Universiteit Nijmegen, Universiteit Wageningen, Gezondheidsraad, CVZ, VWS en andere oude en nieuwe samenwerkingspartners. Dit overleg heeft voorlopige speerpunten voor beleid en doelgroepen opgeleverd. De belangrijkste aanbeveling is de mond- hygiënische 1^e lijnzorg in Nederland op een nieuwe leest te schoeien, zodanig dat deze gestandaardiseerd en gefaseerd kan worden ingevoerd. De uitwerking zal gericht kunnen zijn op kinderen tot 6 jaar in de 1e lijnsetting, jeugdigen tot 13 jaar in de onderwijssetting, jongeren tot 18 jaar in de buitenschoolssetting via e-healthprogramma's. Het uitvoeringsplan dient evidence based te zijn en moet kunnen rekenen op het enthousiasme en inzet van vakgenoten. En het plan moet steun verdienen van zorgverzekeraars en overheden.

In het ontwikkelen van een effectieve preventiestrategie voor een aanzienlijke populatie met een verhoogd tandheelkundig risico is tot op heden niet of onvoldoende geïnvesteerd. De kosten voor het realiseren van een verdere verbetering van de mondgezondheid bij deze groepen, zijn daarvan de waarschijnlijkste oorzaak. Maar het is niet alleen een kwestie van geld. Ook een

adequate opvang in een daarvoor toegeruste zorgstructuur zal moeten zijn gewaarborgd. Dit geldt in het algemeen, maar specifiek voor de aanpak van preventie in lagere sociaal economische statusgroepen (lagere SES). De culturele diversiteit en het verschil in oriëntatie op preventie- en zorgconsumptie in de beoogde doelgroepen vergt specifieke aandacht. Het intercultureel beleid in de zorg biedt daarvoor handreikingen, maar is nog allerminst gemeengoed.

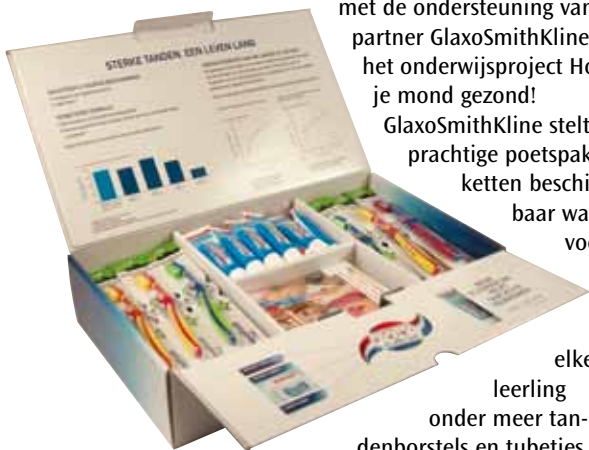
Het Ivoren Kruis wil met dit initiatief een bijdrage leveren aan een nieuwe preventiestrategie die zich niet alleen, maar wel expliciet, richt op de resterende en nieuwe risicogroepen. In de uitwerking zal dit initiatief kunnen bijdragen aan een substantiële verbetering van de mondgezondheid van deze groepen. Het is de bedoeling om dit jaar een preventieconvenant af te sluiten met al de partners in de tandheelkundige zorg en -preventie.

Partners in preventie maken voorlichting mede mogelijk

Het Ivoren Kruis werkt nauw samen met zijn partners in preventie. Door financiële bijdragen van de partners is het mogelijk meer en betere voorlichting voor de tandheelkundig zorgverlener en de patiënt te realiseren.

Zo is de vereniging heel blij met de ondersteuning van partner GlaxoSmithKline in het onderwijsproject Hou je mond gezond!

GlaxoSmithKline stelt prachtige poetspakketten beschikbaar waarvoor

elke leerling onder meer tandenborstels en tubetjes tandpasta van Aquafresh inzitten.

“Je kunt niet vroeg genoeg beginnen met tandenpoetsen”, zegt Gert Wolf, dental brand manager Benelux van GSK. “De belangrijkste boodschap van het onderwijsproject Hou je mond gezond! is dat je twee keer per dag twee minuten je tanden moet poetsen met fluoridetandpasta. Wij zorgen met genoeg voor de tubetjes tandpasta en tandenborstels in

de klas. De poetslessen die professionals op basisscholen en peuterspeelzalen geven wordt met onze poetsmaterialen één groot feest!”

Listerine is sinds 2007 partner van het Ivoren Kruis. Manager professional marketing Tatjana Mulders tikkert met het mondwater hard aan de weg bij de dentale professie. “En dat is hard nodig”, zegt de gedreven manager. “Er is nog veel onwetendheid over bijvoorbeeld de toepassing van mondwater en de werking van essentiële oliën in de praktijk. Onze rayonmanagers geven de dentale professionals een heldere onderbouwing, uitleg en gedegen advies.” Uit wetenschappelijk onderzoek is een aantal claims gekomen die de partner in de communicatie rondom Listerine mag gebruiken, te weten:

- De werking van Listerine is wetenschappelijk aangetoond, aldus het Ivoren Kruis.
- Listerine vermindert de ontwikkeling van tandplak en verbetert de conditie van het tandvlees.

De claims worden door het Ivoren Kruis onderschreven op basis van een systematisch literatuuroverzicht van onderzoek dat met Listerine is uitgevoerd (Stoeken JE, et al., 2007).

Via www.ivorenkruis.nl (keuze Endorsements / Listerine) is een volledig overzicht te raadplegen van de gegevens en referenties op basis waarvan het endorsement is verleend.

Wat betreft de samenwerking met de partner staat onder andere de ontwikkeling van een patiëntenfolder over mondwater op het programma. Patiënten stellen de zorgverlener namelijk steeds vaker vragen op het gebied van mondwater. De nieuwe folder zal de professional helpen bij de voorlichting. In de folder wordt uitleg gegeven over de toepassing van verschillende typen mondwater voor verschillende mondproblemen. Ook wordt een advieslijst opgenomen waarin de tandarts of mondhygiënist kan aangeven welk type(n) mondwater geschikt is voor de patiënt die de folder ontvangt. Listerine zal voor een nader te bepalen periode deze patiëntenfolders gratis ter beschikking stellen aan praktijken.

Nieuwe adviezen uit het Adviescollege

Eind 2009 werd het wetenschappelijke Adviescollege preventie mond- en tandziekten met twee nieuwe leden versterkt. Tandarts, dr. Nynke Blanksma, werkzaam aan de Universiteit van Groningen en tandarts-parodontoloog dr. Schelte Fokkema, werkzaam aan de opleiding Mondzorgkunde aan de Hogeschool Utrecht versterken sinds kort het team. Hun inzet voor de preventie wordt zeer gewaardeerd.

Advies Cariëspreventie

In het Adviescollege wordt hard gewerkt aan het nieuwe advies Cariëspreventie. Dit advies moet het huidige Fluorideadvies gaan vervangen. Het advies Cariëspreventie zal bestaan uit een basisadvies Cariëspreventie en uit een aanvullend advies Cariëspreventie en is onderverdeeld in drie basisadviezen, te weten: het basisadvies Fluoride, het basisadvies Mondhygiëne en het basisadvies Voeding. Het aanvullend advies Cariëspreventie is ook opgesplitst in drie delen, te weten het aanvullend advies Fluoride, het aanvullend advies Mondhygiëne en het aanvullend advies Voeding. Het basisadvies geldt voor iedereen, terwijl het aanvullend advies is bedoeld voor mensen met verhoogd cariësrisico. Het advies Cariëspreventie is bedoeld voor iedereen die professionele adviezen geeft over preventieve mondzorg. Dit kunnen behalve tandartsen, mondhygiënisten, kindertandverzorgers, preventie-assistenten, ook consultatiebureau-artsen, wijkverpleegkundigen en bijvoorbeeld jeugdartsen zijn. Doel van het advies Cariëspreventie is hen en daardoor de patiënt te ondersteunen bij

de preventie van tandcariës. Voor de uitgave van het nieuwe advies wil het Ivoren Kruis graag samenwerken met een partner. Op dit moment voert het Ivoren Kruis verkennende gesprekken met een zorgverzekeraar. Doel van de vereniging is het nieuwe advies onder de totale beroepsgroep te kunnen verspreiden.

Advies Sealen

Verder werkt het Adviescollege aan het advies Sealen. Dit advies zal worden geïntegreerd in de nieuwe Richtlijn Kindertandheelkunde waaraan de NMT in samenwerking met andere organisaties werkt. Het advies Sealen kwam uitgebreid aan bod tijdens het seminar ‘Sealen? Ja of nee? Dat het Ivoren Kruis afgelopen najaar organiseerde. Tijdens dat seminar besprak prof. dr. C. van Loveren het standpunt van het Ivoren Kruis over het gebruik van sealants. Het publiek kon tijdens het seminar aangeven of het conceptadvies bruikbaar is voor het tandheelkundig team. Opmerkingen van de deelnemers worden verwerkt in de definitieve uitgave.

Overweldigende belangstelling voor lesproject *Hou je mond gezond!*

Voor alle kinderen een gezonde mond. Dat is de doelstelling van het landelijke lesproject *Hou je mond gezond!* De animo voor het educatieve project vanuit het onderwijs is overweldigend. Al meer dan 3000 scholen hebben zich ervoor aangemeld. Centraal onderdeel van het project is het bezoek van een tandheelkundig zorgverlener aan de groep of een kennismakingsbezoek van de groep aan een tandheelkundige praktijk.

Maar liefst 90% van de leerkrachten wil de 'poetsles' graag laten verzorgen door een tandheelkundig zorgverlener. De andere 10% van de leerkrachten kiest ervoor zelfstandig met het project aan de slag te gaan. Door het project verwacht het Ivoren Kruis, initiatiefnemer, ontwikkelaar en producent van het lesproject, dat het poetsgedrag verbetert, cariës en tanderosie kunnen worden teruggedrongen en dat kinderen al voor het tweede levensjaar de tandarts of mondhygiënist bezoeken.

Enthousiaste tandheelkundig zorgverleners gezocht

Om al die poetslessen te kunnen geven, zijn veel tandheelkundig zorgverleners nodig. "Er doen al veel zorgverleners mee, maar we hopen dat nog veel meer enthousiaste collega's zich willen inzetten om deze klus te klaren", zegt Teun Rietmeijer, voorzitter van het Ivoren Kruis. Voor de uitvoering van het ambitieuze project

werkt het Ivoren Kruis al nauw samen met de tandartsen en mondhygiënisten verenigd in het project Kies voor gaaf!. Daarnaast worden alle tandarts- en preventie-

assistenten, jeudtandverzorgenden, mondhygiënist, tandartsen, studenten van de opleidingen mondzorg, tandheelkunde of assistentenopleiding en GGD-medewerkers opgeroepen vrijwillig hun steentje bij te dragen. Professionals (in opleiding) die het leuk vinden kinderen kennis bij te brengen over mondgezondheid worden van harte uitgenodigd aan dit project mee te werken. Wie het leuk vindt zelf een keertje voor de klas te staan, meldt zich aan via www.houjemondgezond.nl. "Als iedere tandheelkundig zorgverlener één lesje op een school zou geven, hebben we het hele onderwijs te pakken", zegt Rietmeijer. Het ontwikkelde lesmateriaal is zeker niet alleen voor leerkrachten bedoeld. Ook tandheelkundig zorgverleners kunnen het gebruiken als ze in de eigen omgeving op een school een poetsles willen geven. Niet om daarmee taken van de GGD over te nemen, maar als een blijk van gevoel voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Met dit project wil het Ivoren Kruis zijn leden nog intensiever bij de uitvoering van de doelstellingen van de vereniging betrekken: bevorderen van de mondgezondheid.

Maatschappelijke betrokkenheid

"Wie meewerkt aan dit onderwijsproject, toont zijn of haar maatschappelijke betrokkenheid", aldus Rietmeijer. "Bovendien is meedoen goed voor het imago van onze beroepsgroep." Tandheelkundig zorgverleners die een les hebben gegeven, zorgden al voor de nodige publiciteit. "Je bereikt niet alleen de kinderen aan wie je de les geeft. Ook hun ouders, opa's en oma's zijn geïnteresseerd in de activiteiten waarmee hun (klein)kinderen bezig zijn." Wie meer wil weten over het project kijkt (naar het promotiefilmpje) op www.houjemondgezond.nl of stuurt een e-mail aan mail@houjemondgezond.nl.

Bestuur en Adviescollege

Het bestuur van het Ivoren Kruis bestaat uit vijf personen:

- A.G.M. Rietmeijer, tandarts (voorzitter)
  - mw. M.C.R.M. van Basten Batenburg, mondhygiënist (secretaris)
  - Th.F. Derksen, tandarts (penningmeester)
  - B. Fledderus, tandarts
  - M.Y. de Jong, beleidsadviseur
- ambtelijk secretaris: R.W. Bos

Het Adviescollege Preventie Mond- en Tandziekten adviseert het bestuur over de wetenschappelijk inhoudelijke aspecten van tandheelkundige preventie en voorlichting.

Het adviescollege bestaat uit acht personen:

- prof. dr. C. van Loveren, tandarts (voorzitter), Vakgroep Cariologie Endodontologie Pedodontologie, Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA)
  - mw. dr. B.M. van Amerongen, tandarts, Vakgroep Cariologie Endodontologie Pedodontologie, Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA)
  - mw. C.M.M. Berendsen-Wolters, mondhygiënist
  - mw. dr. N.G. Blanksma, tandarts, UMCG Groningen
  - dr. S.J. Fokkema, Msc., tandarts-parodontoloog, Faculteit Gezondheidszorg, Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde, opleiding Mondzorgkunde, Hogeschool Utrecht
  - mw. prof. dr. M.C.D.N.J.M. Huysmans, tandarts, Vakgroep Cariologie, Endodontologie & Pedodontologie, UMC St Radboud Nijmegen
  - mw. dr. A.A. Schuller, tandarts-epidemioloog, TNO Kwaliteit van Leven, Leiden
  - dr. G. Stel, tandarts-pedodontoloog, Vakgroep Cariologie, Endodontologie & Pedodontologie UMC St Radboud Nijmegen
- secretaris: mw. ing. M.C. Nap

Contributie 2010

De contributietarieven voor 2010:

Tandarts:	€ 69
Mondhygiënist:	€ 33
Preventieassistent:	€ 33
Tandtechnicus/Tandprotheticus:	€ 69
Student:	€ 19
Groepspraktijk:	€ 140
Donateur (niet praktiserend):	€ 33
Onderwijs- of gezondheidszorginstelling:	€ 205
Bedrijf:	€ 365
Buitenlands lid:	€ 69

Colofon

Redactie: PRLT Communicatie
Vormgeving: Boulogne Jonkers
Druk: Joh. Enschedé Amsterdam

Postadres:
Postbus 620, 2700 AP Zoetermeer

info@ivorenkruis.nl
Telefoon 0900 - 543 74 85
www.ivorenkruis.nl

Laatste nieuws? Meld u aan voor de gratis digitale nieuwsbrief via www.ivorenkruis.nl

Folders nodig voor uw patiëntenvoorlichting?

Voorlichtingsfolders kunnen een belangrijke bijdrage leveren bij de ondersteuning van uw mondelinge voorlichting aan patiënten. Inmiddels heeft het Ivoren Kruis 44 verschillende titels beschikbaar. De gebruikers zijn lovend over de patiëntenvolders van het Ivoren Kruis. Bestellen is erg eenvoudig. Ga naar www.ivorenkruis.nl en klik op de knop 'folders bestellen'. Klik op de cover van gewenste folder, vul het gewenste aantal in (veelvoud van 50 stuks) en leg ze in de winkelwagen. Vergeet niet aan te vinken dat u lid bent van de vereniging. Leden krijgen een korting tot wel 30%. Wie lid wordt van de vereniging, ontvangt een gratis kennismakingspakket ter waarde van € 40,-. Geen internet beschikbaar? Bel dan met de klantenservice via 0900 - 543 74 85.

